

ELGSTRÖM, PER

Om ett stort, ett patriotiskt tänkesätt.
=Anon.= Stockholm, tryckt i
Marquardska tryckeriet 1810.

1810

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

ELGSTRÖM, P.

Ex. B

1810

Sv. Samd.

Polit.

Sv.

(Br.)

1700-1829

/

ELGSTRÖM, P.

Ex: B

Polit.
S.
(P.)

1700 - 1829

Om

Ett stort,

ett

Patriotiskt tänkesätt.

STOCKHOLM,
tryckt i Marquardska Tryckeriet 1810.

10

THE STATE

1893

THE STATE

THE STATE

Erinran.

Dessa föreställningar skola helt visst förråda sig såsom tillfällets ingifvelser, och Författaren önskar, att de såsom sådane må bedömmas. De utgöra hans enskilda farhågor och tröstegrunder, väckte af de händelser, som närmast föregingo friden. Man fordre ej, att de skola vara det sunda förnuftets. I de första stunderne af en allmän motgång, är hjertats röst den mäktigaste. Inbillningens språk är då naturligast, halfslocknade minnen återvakna, och för att hugna sig mot det närvarande, erinrar man sig en försvunnen lycka. Man gläder sig att lefva i det förflutna och bestrålar med dess glans det dunkla kommande, som beskiint förenar sig att hugsvala den bedröfvade. Hvad Författaren här velat förstå med ett stort tänkesätt, är ej annat än öfvertygelsen, att en Allvis Försyn vid ett stort syfte, mensklighetens framskridande till ett högre mål, länkar de allmänna tilldragelserna, och med ett Patriotiskt — sjelf-försvaret, föresatsen att för sitt Fädernesland allt våga och allt försaka. Medborgerligheten yttrar sig aldrig mera sann, än i desse faror, som samla sig för att för-

skräcka, och stora uppoffringar, eljest fåfängt yrkade, erbjudas för att rädda det betryckta Fosterlandet. Ett folk på branten af sitt fall sammanprässar sina bärgade krafter, blir kanske åter fruktansvärdt och nämnes af ryktet. Det bör åtminstone uppmanas, att då utveckla den karakter, hvars grunddrag det förevisat i häfderna. Den som vill framkalla den Republikanska andan, kan således ej — blott med ögonblickets bevelkelser angripa de upprörda sinnen; de måste dels upplyftas, dels förkrossas. Jag vädjar till Demosthenis Philipiker, och de skola bestyrka det. Den olycklige, som beklagar sig och blott af sig sjelf kan hjälpas, behöfver först mod att upphöja sig öfver ödet, och sedan skall han med manligt alfvar begagna räddningsmedlen. Jag tror mig derföre, i afseende på innehållet, mot kritiken kunna försvaras.

Men, man kunde tilläfsventyrs beskylla mig att i framställningen utmärkas af Phœbus, ett ord, hvarmed man tillbakahåller hvarje dristigare utflykt. Hvad kan man rimligtvis förstå med denna benämning, som så ofta inpassas, och användes som ett bannformulär? Det pompösa uttrycket af det hvardagliga, det triviala. Om man derföre i ett högre ämne väljer en yppigare koiorit, kan man ej Ästhetiskt hafva förbrutit sig. Om fantasien såsom uppfinningsförmåga, såsom

mänsklig skapelsekraft, synes ordningslös i sitt färgspel, i sina dikter; erinre man sig, att hon ej är inskränkt inom den tränga rymden af vår ärfarenhet, att hon såsom oändlig förenar det synbara med det öfversinnliga, det förgängliga med det eviga, och att dess rike är den oomfattliga möjlighetens. Invocationen till CARL XII:s maner kan derföre ej vara onaturlig: den kan dessutom med rika exempel rättfärdigas. Man säge ej, att CARL i politisk hänsigt var oklok och illa beräknande: här afses endast manniskan och hjelten. Jag får härvid tillämpa hvad en i Tyska Litteraturen utmärkt Svensk så högt och sublimt anmärker:

”Eine grosse that thun, bloss damit sie geschehe, nicht weil irgend eine persönliche beziehung, sei es auch die edelste, dazu begeistert; sein Werk vollenden, bloss damit es lebe, nicht um des Ruhms willen, der einst von ihm zurückstralen wird auf seinen Urheber; gegen das Schicksal emporringen, nicht mit der Hoffnung es zu überwältigen, nur mit der überzeugung, dass der Kampf adle — dies, und allein dies, sind die charakteristischen Merkmale des Helden des Künstlers und des sittlichen Weisen.”

Brinkmann, *Filosofische Ansichten.*

Vi se med känslans andakt vårt Fäderslands eländen; de fostrades af det blinda nit, som stolt och förmätit ingriper i den allmänna verldsordningen, ställer sig mot händelsernas ström och förmenar att kunna tillbakahålla den störtande farten. Det vet ej, att ett Gudomligt förstånd ur upproret af stridiga krafter framkallar lifvet, ur sinnenas slitningar låter någon högre afsigt framgå förklarad. Det vet ej, att endast snillet, som förverkligar alla möjligheter, kan motarbeta tidernas anda och dana sig en egen sfer, som det likt en fixstjärna sjelfständigt styr och besikner. Svagheten, som blott förstorar sig sjelf, måste lik en såpblåddra vid minsta tryckning uplösas och bli omärklig; ty det högmod, som ej bäres af styrkan, sjunker vid motståndet. Mänskligheten är väckt till ett fullkomligare sjelfmedvetande af sitt majestät, och fördrar ej mer att se sig en kastboll för Regenterne. Den har lärt sig af sina olyckor att inskränka deras magt, att inom en trångare cirkel begränsa deras nycker, och efter ett långt förmynderskap begynt att vara sjelfverk-

sam, att stilla dess brännande törst efter gerningar, och vid frågorne af hvad den bör, hämta gudasvaret från sitt inre. Äfven vi, efter många somnade och nyväckta stormar, efter många hvälfningar och uppträden, äfla oss åter upp ur djupet, och, sedan vi länge smägtat efter ett andetag ur den vida äthern, sedan vi länge trängtat att blifva frie, glädjas af en ljusare dag, som uppgår öfver Norden. Vi bevakas ej mer af några Spejare, som förtyda det enskilda förtroendet och förvrida det till en förgripelse mot en Regering, som belönar deras ondska och i hvarje anklagad söker en Förbrytare. Man har tillåtit det allmänna omdömet att uttrycka sig, att meddela sina åsigtter och sina anmärkningar, och om någon förtrycks, frändöms han åtminstone ej den hugnaden att få beklaga sig. Nu, då ur en lång natt, utmärkt af fasorne och brotten, vi uppstirra mot en gryende morgon, må vi erinra oss det förflutna och med nya okända dygder försäkra oss, att det ej åter skall upplefva.

Styckadt är Mannahem. Förtviflans sista mod uttömdes, våra sista bärgade tillflyckter förströddes, och Förtryckarn, stark af sig sjelf och dristig af våra mot-

gångar, nertynger öket öfver våra skuldror och tror sig skonsam, när han ej förkrossar. Ack! hvad återstår oss mer, än att fryntligt bära våra bojor, och på de ställen, der våra bröder föllo, prisa Barbarernas mildhet och svärja dem hyllningseden! Hvad är oss mer öfrigt, än att, lydige den bjudandes vink, aflägsna den tidpunkt, då det blir en förbrytelse att nämna våra rättigheter, och tvärtom, vår skyldighet att med qväfd harm och konstlad bifallssmil se oss förnedrade; då det tillhör oss, att för de få mellanstunder, der vi ej sargas af Despoternas gissel, förklara en underdånig tacksägelse! Fåfångt tänkte den profvade Patriotismen, fåfångt till Försynen höjde sig chören af Medborgares önskningsar, fåfångt för att hämnas samlades hjeltarne: ingen skapande själ ordnade deras styrka, förde dem i förutsedda faror, som veko för den öfverlägsna skickligheten; eldade dem med helig ingifvelse, som lik en elektrisk gnista flög genom deras nerver; och tapperheten belöntes ej af sina fruktlösa segrar. I böljan, färgad af våre Söners blod, speglar den blåa himlen ett rodnande anlet, och tyckes liksom blygas öfver vår vanmagt; och dagens Konung, stannande på fästet, nerskådar genom sorgfloret af en

tunn sky mot de stupade Ättlingar af for-
na lyckligare kämpar. De fallnes skuggor
likt norrsken, som vid hvalfyets bryn
flämta och slockna, framirra på den ut-
bredda kyrkogården, och med ett fuktadt
öga, som återflyr mot deras lämnade hem:
med öppnad famn, som vill innesluta nå-
got dyrbart föremål; med blödande sår,
som nämna en fullgjord pligt, och med
en molnklädd panna, som öfver ett miss-
ledt bemödande förkunnar oron och för-
trytelsen, framstappla: *vi offrades förgäfvat*,
och doft från Finlands kuster besvaras
jämmerropet. Kanske der öfver Göther-
nas stoft skola Trälarne med festliga dan-
sar fira sina triumfer, besjunga deras vun-
na ära och med skrattande hån säga om
vår: *den har försvunnit? Eviga Försyn!* o-
begriplig är din styrelsegång; men ur vå-
ra bekymmer låter Du någon vinst fram-
gå, och ur hvarje hydda, som våra fiender
öfvergett eller der förhärjningen väntades,
länder till Dig någon enskilt väl-
signelse, tränger genom himlarne en högt
ljudande suck, som prisar din nåd, och
ej med de frälstas varma, oskrymtade lof
skall vår klagan förenas. Än åt vår fo-
sterjord rädde någon förhoppning af be-
frielse; och må hvarje Svensk, glömsk af
sina farhågor, försvara det hem, som än

är hans och, när han tvekar i valet mellan trälldomen och doden, gestalterne af hans försvunna fader framställa sig för hans syn och vid deras blottade ärr och lagrade ljessa besvärja honom; *var oss värdig!* O! Du, som i ett evigt ljus förborgad, ej gissas af vår tanka, men andas i det rörda hjertat; Du, som låter människan, ditt fallna fosterbarn, din brutna Gudomsstråle, sjelf skapa sina öden och, när hon strider mot sitt eget bästa, när hon söker sorgerne och fördärfvet, likväl vakar, att hon för det helas väl arbetar; Du, som sagt oss, att vårt slägte skall med dig en gång försonas, skall slutligt blott beherrskas af förnuftet, som efter många mödor inkräktar ett envælde öfver jorden och blir din högsta uppenbarelse, hör, ack hör vår bön, som ber om räddning, och må Du i vårt bröst, som blef Din helgedom, hviska det löftet: *Jag vill hjälpa!*

Sverige är förarmadt. I Landtmannens koja, der nöden mottogs som Gäst och glömde sin grämselse, är glädjen blott en erinring af en försvunnen lycka och en tillförsigt af en kommande. Plundradt, brändt och förloradt se vi det land, som troget slöt sig till Svea: det ligger fram-

för oss i ett blånande fjärran, sträcker mot den tynande Förbunds-Systren sina armar, vinkar ett afsked och — gråter. Hon, den hulda, matt och försvagad, tecknar sin värnlöshet och, tård af sina egna smärtor, stannar med qväfd röst sitt deltagande och ett långt *Farväl*, som upprepas af den fränskiljda, och i djupet af framtiden utspejar den dag, då hämndens Ängel, länge bedd och kallad, närmar dem till den efterlängtade omfamningen. Kring Auras stränder församla sig de slagnes vålnader, skåda sorgsne mot den bygd, der deras förtrogne sörja deras fall, kringsväfvade af några unga hågkomster och öfver de hvälvande vågor skicka till Svea denna sista helsning: *Lid och hoppas*. Öfverallt, der våra fiender framgått, röjas spåren af förstörelsen. Denna sädesmark, hvilkens digra knopp tröstade med ymighetens lofven, är förödd och tom; detta hus, der den rike delade sitt öfverflöd, är blottadt och förgätet, och han sjelf, värnlös och irrande, kräfver kanske fåfängt de hulpnas medlidsamhet och framgår som en påminnelse af ett fordom, som ej mer förnygrar sig och uppblomstrar. Vid ingången till den torftiges tjäll, hvad ser man? en rostad plog. Och när man inträdt? armodets nakenhet? Der,

likt en slumrande Kerub, hvilat barnet vid modrens sköt; hon bortkysser dess småleende, som återfödes likt det af en stilla våg öfvergjutna Lunaskimret, och öfver hennes kind svinger en varm fläkt, som ej fördelar skymningen. Svårmodigheten, bedjande och tyst, frågar den Allvise beslut, och hon, den ömma, räcker Gunstlingen den njugga nektardrycken och vid hans smekningar mins ej sina gamla klagomål. Det är sant, förödelsen rasar ej mer och jorden återkallar till odlingar den hand, som försvarat henne; men stillheten är blott den, som följer åskslagen, då vandrarn, än förskräckt af dundret, lutar sig mot roten af en splittrad ek och väntar med återhållen andedrägt förnyade viggas. På det fält, der skörden gullnat, förströddes våre slagade bröder; och den gråtande ömheten, som i en grift ville gömma något kärt föremål och beströ den med blomster, står i det långa afståndet och öfver ett retadt haf, som väpnat sig med våra fiender, sänder en förmörkad blick, som irrar mellan krigets offerplatser, der på de mördades grus vandrar den tigande smärtan, betviflar en allgod Försyn och ett lif bortom förvandlingen, och säger till sig sjelf och ryser: *de voro, de funnos*. Tron

och hoppet, människans första vänner, som trogne och beständige leda den vacklande pelegrimen och, när han inslumar i den långa sömnen, tilllycka den tröttes ögonlåck, — vakna vid den saknandes ängslan och, när minnet uppfriskat bilderna af hans förlorade älsklingar, framtrolla för hans syn en rik himmel, der han återhälsas af dem han lämnat, trycker dem intill sig med återseendets dubblade flämtningar och ropar med namnlös fröjd: *De lefva*. Dock, den sorgsne, som tröstas af en mild dager, uppgryende ur förgängelsens dunkel, ville häldre i kroppslig närvaro skåda framför sig de förutgångne bröder; ville njuta deras glädje och lida deras qual; ville, blottställd för oförrätterne, förlyckligas af urskuldandet; ville med gäldad skonsamhet ursäkta felen, rättvisa dygderne, och så — äfven här känna sig försaligad.

Men, hvarföre klaga? Det enskilda lidandet rubbar ej det stora världssammanhanget; mänskligheten sträfvar till ett högt mål, och desse krälände myror, som nämnas Despoter, uppresa fåfängt en damm, som stannar dess lopp: de skola besegras, och den, som motsätter våldet sin behjertenhet, bör också anse sig be-

lönad, om han faller. Vår lefnad är en ständig Försynens uppfostran, och jorden en plantskola för himmelen. Ofvertygom oss, att på spilorne af störtade throner, på mullen af ramlade fästen skola upplysningen och friden, Härolder af en nålkande sällhet, framgå för att förtydliga denna outgrundliga Försyn, som, från den stund vi genomträngas af den fötsta barndomskänslan af vårt lif, tills den, då det likt en slocknande strimma försvinner i tidens ocean, — i utgången af de mänskliga företagen och i det helas stigande väl spörjer oss, om den är begriplig, och äfven ofta nog uppfattas i de ljusare punkter, der dess stora plan med vårt slägte, fulländelsen, röjes främjad och befordrad. Krigets volkaner må öfversvämma, människovälden jordas och skuggspelet af nya stammar, som bjuda och förintas, omvexla genom seklerna: en stilla och vis Ande, naturens Sjal och människornas Fader, åskådar huld och medlidsam de barnliga envigen, och upprättar med osynlig hand det förstörda. Många årtusen vandrade med blytungasteg öfver jorden, många, dem förgätenheten beslöjar, och förhopen af de människor, som befolkat dem, utmättes lifvets fröjd endast af några få pulsslåg; och vi, som bärgat deras skatter,

hyfsningen och idealerne, och användt deras ärfarenhet, kalla oss olycklige och vanlottade! Ack! jag ser det; frihetens vilda spel och raset af svindlande passioner tjena medvetslöst en högre afsigt: vi uppskrämmas åtminstone ur vår tröghet, dana oss ett sedligare värde, upphöja oss till Verldsborgare, och våra enskilda klagomål förvandla sig till mänsklighetens. I dessa katastrofer, der riken begravas, och det gamla, det uråldriga förstenas och ligger der en tom Skelett, som manar melankolien, kan det likväl hända, att de fleste kallt och sjelfvilligt hylla Förstöraren; men i detta allmänna uppror vaknar alltid någon enskilt, hvars inre eldsämne, hvars högre Anda utströmmar öfver mängden och för den upplyser någon rymd af det, som stundar. Han står der i öknen af sin tid och, lik en helig Profet, säger hvad som ske skall; men Dvärgarne lyssna ej till hans ord, och den ädle framgår i den karakterslösa Verlds. Dramen ensamt fri och oberoende, och förenar i sin person omvården för en samtid, som äfven bedårad bör räddas, och för ett kommande, som en gång förslafvad och träl skall kalla de döda till doms för deras feghet. I denne man är mänskligheten fulländad, framträder förnuftet så-

som lagstiftande, och tilläfventyrs skola många tidevarf förflyta utan att mogna någon annan, som lär Heloterne deras rätt att slita de betungande band, för hvilka deras sjelfständige fäder varnades af Siamen. I honom är generationens lifsförmåga sammanträngd, och han blir för Forskaren Allvetenhetens kungjorda rättfärdiggörelse. En människa, som ej förräder något högre ursprung, ej antyder, att hon är beslägtad med Gudomligheten, tror sig ej förpligtad att verka för det helas väl; hon födes och förgås i tingens stora *All*, och intet enda efterlämnadt spår erinrar, att hon varit. Men den ädle med fortsatt verksamhet för sitt släktes gagn och fullkomnande afbördar sin skuld åt det framfarna och det som stundar, och vid den stora kedjan af sanningar och dygder, som genomlöper åldrarne, fäster sin varelse; och om han förgäts skall likväl det goda, som han gjort, fördröja och, när han från oändligheten nerskådar på den ban han öfvergett, möta honom i rika blomstrande följder. Ack! hvad är en existens, som blott är en långsam tvist om jordiska förmåner? Förtjena vi någon aktning af oss sjelfva, om vi tillåte oss att gisslas af Tyrannerne? Är denna domning,

ning, der våra formögenheter tystna, denna af allt högt och skönt medvetlösa lefnad, den må vara så långvarig som häldst, jämnförlig blott med desse sekunder, då vi hänföras af mänsklighetens sak och för möjligheten af en enda stor handling, äfven om intet fortvarande lofvades af tankan, gerna ville nerstiga i det tysta, och döende — ej en gång synas missnöjde, om vi förbannas? Med de vilda djuren kämpade människan först om sitt själfbestånd; men desse efterträddes af hennes bröder och, liksom förr, äskar hon ej mer, än den sinnliga fortsättningen af sitt lif, och blott den beviljas, hatar hon ej mer den mäktige, som med en blink af medömkan nerskådar på den knäböjande. Blott stark genom slugheten, köper hon med mångfaldiga ormkroknings hans benägenhet, och beprisar såsom en nådebetygelse den rättvisa han betalar åt förtjensten. Nej, hon är stor, då hon mot den blåa äthern, oändlighetens symbol, uppräcker en klar, en manlig panna, der genom täckelset framblänker ett förakt för allt smått, för allt halffullbordadt, eller blixtrar det höga svärmeri, som afgudar det rätta och ej fördrar den mångväfda list; som är svaghetens styrka. I dessa bryt-

ningar, der välden grusas och uppväxa och, likt i naturens eviga skapelse, nya former alstras ur de förstörda, bärgar likväl människan sin förnämsta egendom, sitt kunskapsförråd af det sanna; och hotas hon ej att sjunka tillbaka i sin råhet, utan tvärtom, efter dessa skiften, utvidgar omfånget af sina förra inkräkningar och erbjudes flere tillfällen att förädla sig, helt visst klagas hon obilligt, att hon ur dessa fiendtliga brottningar, dem hon åskådat eller delat, ej hämtat någon annan vinning, än den ärfarna försigtigheten.

Äfven vi, som genom så många århundraden försvarat vårt rum bland nationerne, ha ej något skäl att anse oss förlorade. De trakter, der sönerne af de fordne Scyther först fästade sig, *) emottaga ej mer några befallningar, utgångne från dessa, der Asarne, deras slägtingar, förallmänligat Gudarnes dyrkan och hjeltemedet; men, ehuru Odinernas afkomlingar vikit tillbaka för de eröfringslystne Sarmater, hafva de likväl bevarat sitt förra lynne: redligheten och heroismen. Hvarföre då denna nedslagenhet, denna be-

*) Fornjother kom ifrån Scythien och nersatte sig i Finland.

störtning? Så länge ett folk vill räddas och för Fosterlandets bestånd känner sig mäktigt att allt försaka, skola än genom många åldrar annalerne förtälja dess dater, och när det en gång skördats af ett annat, som mer och mer förslafvande inför barbariet och fördomarne, skall en lång sorgedag uppgå öfver jordeti; och efter många år, när törnet och nasslan bekläda dess jämnade borgar, äfven främlingarne anställa en valfärd till de orter, som nämna dess fordna tillvaro och, genomträngde af en helig bäfvan, tro sig omsväfvade af de fallne Pelopider och uppmanade att hämna dem. Nej, det ädla, det stora, som försvinner, skall ej, som en meteor, blott hafva lyst för minuten: det skall bli ett evigt efterdöme, ett evigt Evangelium, som till dristiga, till förevigande värf skall upplifva osedda släkten. Om innehållet af vår lefnad ej utgörs af dagarne, utan af det nyttiga, som utmärkt dem, är det klart, att en nation, som under loppet af sin tillvarelse syftat till det fullkomliga, äger i den fortgående utvecklingsperiod, hvaraf historien är en teckning, en högre betydelse än den, som endast utlupit en längre linea af torftiga tiotal. Således, om äfven Svea, fåfängt tapper och oförsagd, skulle digna

för hotande falanger, skall hon dock, lik en sjunkande sol, äfven när hon nergår, upplysa och förfriska. Ätten af ett folk, som sjelfvilligt tillåter sig att uppoffras, skall alltid föraktlig och kufvad slingra sig kring Förtryckarens fot och svälja sina missnöjen: den var slafvarnes afföda, den skall kräla i det låga och uppstämma lofsånger till dess bödlar. Rädd och listig, skall den aldrig mot azurhimlen upplyfta ett gladt och öppet anlete: den skall mer och mer smickra, misstros och förödmjukas, och i dalarnes djup och jordens minor samla rikedomar åt de myndige, som i rågade pokaler förtära dess svett och, när de druckit sig rusige, uppleta en anklagelse mot arbetarn och roa sig af hans bestraffning.

Upp! då till en blodig strid, upp att förvärfva oss en martyrkrona: det är fosterlandet, som är i våda. Våra fäder hvila i den jord, som vi försvara; här sågo vi det första Aurora-skimmer; här med friska kransar omlindades vår vagg; här lärde vi oss Göthernas språk; här jollrade, här stimmade vi med våre oskyldige bröder; här i rika åskådningar upptog vårt inre de strödda delarne af en natur, der allt var lefvande, allt besjä-

ladt; här gaf oss den ömma fromheten sina enkla begrepp om en Gud, en uppståndelse och en dom; här bekände vi oss till en Återlösare, som dog för läran om ett Messias-rike; här drömde, här anade vi kärleken, det helas ljufva hemlighet; här under mångfärgade gissningar om en yppig framtid förflöt vår ungdom; här blefvo vi makar och föräldrar; här med vaken trägenhet sörjde vi för våra barns uppfostring och gläddes att för deras skull och de behöfvandes föröka vårt goda; här för evigheten uppföddes vår tacksamhet; här bekymrades och tröstades vi; här bland grönskande kullar, som gömde våra vänner, skulle vi återges till den allmänna modrens omfamning, — och huru kunna vi då, riktade af desse erinringar, med tyst mummel och fattiga fördömmelser se oss utträngas af desse vildmänniskor, som skola förstöra minnesmärkena af vår tillvarelse och småningom kedja oss vid den jord, hvarifrån vi fordom såsom Medborgare kallades att dömma vår Förtryckare! Vi äro Svenskar, vi härstamma från de verldsbetvingande Scandinavier; men af det stora arvet återstår ej mer, än deras äldsta område, och skola valde usle, som af Förrädare betingat sig trofeerne, befästa sig på våra fjäll och, med

vilkoret af oinskränkt lydriad, ej emot däl-
dernas afväpnade Innevånare slunga nå-
gra dödsdigra åskor? Nu gäller det att
bestå eller träla; ingen börd, inga före-
träden må frisäga oss från försvaret och
ingen uppskrämmd fruktan förvillia beslu-
ten. Äro våra stiftade Författningar en-
dast ett lekverk, uppfördt vid blixtslagens
mellanstunder? Var deras besvurna helgd
endast ett joller och, när vi högtidligt
förpligtade oss, gjorde vi med vårt sam-
vete den tysta öfverenskommelsen att vid
tvetydigheten af våra enskilda fördelar
förgäta det allmännas? Är då vår omvård-
nad endast inskränkt inom det husliga
lifvet, inom våra hemmans råmärken,
och vandra vi på denna moderliga glob,
som mot dagens bloss frambär sina dian-
de barn, blott såsom enstaka väsen, för
hvilka tiden slocknar med dem sjelfve?
Böra vi ej vara en länk mellan det för-
flutna och det kommande, och rena och
oskärade återge de läror af Göthisk tro
och oförskräckthet, dem vi ur fädernas
vandel upphämtade? Eller är i detta him-
melsstreck naturens dannelsedrift uttömd,
och upplågar den mera mognande i ett
annat? Äro vi endast lustiga skepnader
utan lifsmärg, tjenlige att befolka inbill-
ningens regioner, eller äro vi så nertyng-

de mot det jordiska, så bundne vid materien, att det högsta goda, Tänkarens eviga fråga, ej för oss blir något annat, än att blott vara rörlige i rummet? Skola, om de människor, som uppfylla de få deceunier oss kanske än återstår att vara sjelfständige, tideböckerne endast anmärka: *De föddes och dogo*, och den ban vi genomgått, likna den långa vattenfåran, som upphör med årtaget? Den som räds att dö, är ej värd att vara fri. Han lefver blott för det förgängliga, i honom är människan blott en instinkt, och om en Despot, som besoldar öfverdådet och mordlystnaden, öfverallt, der han framgår, utnötter prägeln af den outtröttliga människofliten, — eller hans mäktiga bud, likt en giftig fläkt, som förtorrkar de saftfulla växter, förlamar hans undersåter och qväfver det medborgerliga sinnet; — förblir han likgiltig och kall, och skulle kanhända nöjd stå der på askhögen af en förbrunnen verld och ej känna något annat än tillfredsställelsen att vara räddad? Sådane voro ej de fordne Göther. De ingrepo raskt och hädigt i hvarje allmänt förhållande och, när samhället hotades, öfvergäfvos sina fredliga larer, och i vexlande fenomen af storsinhet utbröt det stormande modet. Till en förmaning åt

sina barn eller ett bevis, att han ej såsom en flychtig skugga försvunnit, borde mannen efterlämna någon stor gerning, som, besjungen af Barden, äfven blef en uppmuntran för de efterlevande. Hvad hjeltarne gjort, blef deras egentliga rikedom, som jämnade dem med Konungar, skyddade dem mot qvalens ägg och följde dem till ett Elysium, der de tappre mättade sig ur Mimers brunn *) och än med friska andetag stötte mot de trotsande sköldar. Den sönderslitne Lodbroks sista pust var det döende ljudet af hans Bjarkamal, och accorderne af hans förutgångne fäder blandade sig med den aflidandes och förentes till en enda hymn, som än mot den nykomne Gästen skullade i Valhall. Mången mörknad midnatt, när Bore hven och de underjordiska magter i dansande jubel upplyfte sina axlar för att förfriskas af orkanen, ilade, af namnlös längtan muskelspände, till Kämparnes kumbel de krigiska Söner, badade i elementernas svall deras feberdruckna bröst och med stora föresatser och andaktsfulla rop ombudo fadren det lågande svärdet. I ett fosterbrödralag, som till en enda person försmälte de förbundna, för-

*) Betecknar i nordiska Mythologin det samma som visheten.

ente sig ynglingarne, och genom ständigt förökade eldsprof af en vänskap, som speglade sig i den andres lycka, föddes det gemensamma hämndbegär, som tillägnade sig oförrätterne, öfverlefde den förolämpade och andades hans försoning; föddes försakelsen af ungdomens löften och etridernas lön, och vid porten af paradiset upphann den öfrigblifne den stupade, och de återfunne, slutne i en tät omarmning, böjde sig mot sköiet af Allfar, som med ett högtidligt *Du*, upprepadt af evighetens vittnen, omfattade de bäge och helgade det jordiska förbundet.

Sådane voro de fordne Göther, och vi, deras Ättlingar, skulle med tyst undergifvenhet se oss förnedras? Öfverallt, der Barbarerne framgått, dröjer inskriften af deras grymheter. Ej mäktige af ett svärmande nit för fäderneslandet, af försakelser och af uppoffringar, gläddes de att hämnas öfver den redlige, som, tacksam mot sina försvarare, hjälpte dem med sin arm och sina tillgångar. De lågor, som förtärde den boning, der den adle först framstammat det vaknande begreppet och sett sin varelse genom sina barn fördubblad, voro för desse horder endast några lusteldar, och den olycklige stod

der i ett fjärran och såg sitt tjäll förbrinna, och i den rök, som lade sig öfver hans härjade parker, släcktes utsigten af bättre kommande tider. De Anförare, som bort förmenskapliga dem, förfinade konsten att mördra och beredde sig ett tidsfördrif af plågornas skiftande skådespel. Må dessa, brännmärkte med en evig skam, öfverlefva sig sjelfva och bestraffas af deras odödlighet; och deras irrande skepnader, förföljde äfven af våra barns verop, som likt en storm brusa ikring dem, återföras till de ställen, der deras köpta Soldater genomstungo våre bröders kroppar och med skämtande lust sågo deras marker, och den mäktiga fantasien i sinnlig verklighet ställa framför dem de fordna, rysliga mordscener! Dock, om nånsin Göthernas mandom i lika storhet förnyas hos deras Söner, och vid namnet af friheten en elektrisk darrning genomlöper deras lemmar; om det jättelika, det dristiga i utförandet ej mer förskrämmar dem; om en hvar, som besvurit lagarne och börjat ansvara för sin vandel, framgår; från den stund han tröstats af Religionens försäkringar och erhållit dess förlåtelse, beskrudad af vapnen, och samma gång han såsom en underpant af en försonad Gud mottar sakramentet af Folklä-

raren, öfverlämnar sig som lifegen åt fosterlandet och lofvar det äfven dödstraffs sista suckningar; om den feiga klokhet, som till vigten af en verld uppstegrar sin person och blott sörjer, att den sjelf tillvarar, ej i fejderne hämmar våra framgående steg eller afkyler patriotismens ungdomsvärma; om vår härnad mot Sarmaterne, som fordom menediskt inkräktat våra länder, äger för oss heligheten af ett korståg; om allt detta nånsin röjer sig i vår karakter och vi kunna blidka våra ohämnade fäder, må blott desse, som öppet och ärligt framstå till en kamp med oss, falla, likt skördens ax för lian, för vår lyftade glafven; och vi ej mot den värnlöse skärpa vår bitterhet öfver det motstånd, som hejdar våra framgångar. Sönerne af det folk, som förlåtit sin störta Tyrann, skola troget följa sina ärfda efterdömen och, lyckligare än vi, befria den jord, som sluter våra fallne krigares stoft och trampas af bjudande Slafvar.

Emedlertid åt desse, som stympade och lytte återlåndt ur striderne, tillhör det oss att räcka vårt bistånd. Med tiggande tålmod, med förekommande beredvillighet har den Svenska Soldaten, minnesgod af Göthernas krigiska lynne, ut-

hårdt brist och besvärligheter; gladlynt, likt till en offerfest, skyndat till slagtningarne, och på den plats han bort försvara, stått der en fastväxt stol och oförfärad väntat de mördande skotten. O! du, som än är rik som än kan hjälpa, må aldrig från din dörr en vänför, en värnlös krigare bortgå, som ej för något understöd tackar dig! Vet, att allt hvad du har, är ett lån af den Högste, och högmodas ej öfver dina hopade penningar, ditt vidsträckta egendoms-omfång; och välgör blott den, som beprisar dig. Eldens raseri, vådrens våld, floden, som öfversköljer sin bädd, kan förstöra allt; och då hvad gagnade det dig, att med en föraktlig uppsyn se ner på en vanlottad like, som framtråkar sin tunga dag i ombyten af förödmjukelser och kallsinnighet, och tynges af armod, när du får äckel af öfverflödet? Åter, om snålheten förtär dig och du, lik ett hänsvigtande benrangel, står der kedjad vid dina rostade skatter, freddas väl din framtid från jämren eller dina barn från Tiggarens krycka? Utdela då till den fordne Försvararen hvad du mot ränta till den torftige emottagit af himlen; tro dig ej förringad, om du är hans vän; tro dig ej brustit mot det spöke, som du benämnt anständigheten, om

du ingår i hans lutande koja. Hvarföre tillsluta sitt bröst för nödens fosterson? Kän, huru ljust det är att skänka honom lugnet. Gläd honom med några utsigter bortom jämnens synkrets, hägna honom mot lyckans väld; det är ej nog, att han ej är nedslagen, han måste äfven vara tröstad. Skydda honom mot hans bekymmer med deltagandets läkningskraft, väj honom mot hans aningar med tviflets mildring, försvara honom mot de svårigheter han befarar med den försäkran, att han förstorat dem, väpna honom mot hans förebråelser med ursakten och förlåtelsen och stöd honom mot dagens faror med hoppets löften för det kommande; men gäcka ej med någon skön lögn hans ofta förledda lättrogenhet. Afvis honom ej med denna grymma köld, som gör hans saknad förtryckande, och möt honom ej med det stela förakt, som förbittrar. Är det väl nöjsamt att skärpa dräggen af den kalk han tömmer? Den undsättning, som ges för att försona en försmädelse, är äfvenså svår att emottaga som en afvisning. Du kan förtörna genom sättets obehag, och då blir det svårt att mota den njugga välvilligheten, ja! det är verkligen en oförrätt, att utbjuda den. En gäfva, räckt med denna trumpenhet, som nästan alltid

är ett tecken att man ångrar den, har också sjelf uppsagt sitt värde. Man bör veta, att det är nog tungt att ombedja något; hvarföre då beledsagar sin skänk med en förolömpning, som entledigar den fattige från sin förbindelse? Nej, var hans skyddsgud, stöd hans stapplande skritt mot framtiden, begynn ej din välgörelse med granskningen af hans villfarelser, lugna honom mot hans farhågor och gör dig förtrolig med hans sorger. Framför allt, möt honom ej med denna förkrossande liknöjdhet, som väcker hans käromål mot Försynen. Framför allt, sköna honom från det bittra åtlöjet, det är mer odrägligt, än tyngden af hans uselhet. Tror du, att känslan af hans mänskliga värde är oförenlig med hans ringhet; tror du, att den kan förnötas, lik den staf, som stödjer hans vandring? Rik af dina hågkomster, icke af ditt guld, anse den ädle krigarn, som begär din hjälp, lik en vän, som tillbjuder dig sin egen. Så, om du handlar, älskar du ditt fosterland, som sköfladt och vanmäktigt ej en gång kan vedergälla dem som försvarat sig.

Bedröflig är vår ställning; men förtron oss åt de ädlas insigter, och mindre misstänksamt, mindre frugtande stödjom

dessas verksamhet, hvilkas kända fosterlandskärlek är vår förtröstan. Det är stort att vara god; men det är Gudomligt att vara rättvis — Fordrom ej, att allt skall i en hast förbättras. Äfven i glansen af de strålar, som utgå från thronen, ej alltid med viljans nit och förmågans dristar den redlige att förekomma missbruken. Det rätta, som klarnar för hans granskning, är vådligt att upptäcka, de fel han nämner, har tiden helgat och försvarar dem han bestraffar. Om värdet af det han gör, bör dömmas efter det motstånd han ärfarit och de strider han vågat, blir hans ära större, än den stille Medborgarens, och hans lycka mindre. Hans lott är ej afundsvärd: han motar fördärfvet, berättigar sig till vår beundran och förlorar vår tillgifvenhet. I det vimmel, som omger honom, blir strängheten af hans seder ett öfningsämne för skämtet, och det ädla han gör, kostar alltid en lång öfverläggning. Den siste undersåten arbetar för ett godt ändamål; men verkningen hinner ej från hvarje länk upp till Monarken; han hedras af några få, och dör och förglömmes. Den förste, ställd i solskenet af majestätets dag, betraktas af alla, och hvad han gör ses ur olika synpunkter, i den mån afstån.

dets skymning förvandlar sig till mörker. Han bör då mer allmänt vördas för det gagn han bereder, mer allmänt ursäktas för det han försummar, och efterverlden, billig i sin profning, tillge för det goda han velat och ej kunde, de villfarelser den uppsökt i hans vandel. Den andre med mer inskränkta pligter, behöfver ej tör att uppfylla dem någon annan bevekelsegrund, än Religionen, och hans förhållanden, sällan oförenlige med hans böjelse, uppmana honom att främja sin likes väl, — och hans intresse, enformigt, som hans lif, förändras ej af tillfälligheten. Nekom ej, att den half-Jätte, som leder Regentens åskvigg, är ofta stor, när han ej förkrossar, och skonsam, när han blott förtrycker. Jag påstår då, att en man, högt lyftad af slumpen eller af talangerne, vid dristigheten af hans skapelser, bör rättfärdigas för sina syften och förlåtas för sina misstag. Vår fåfänga, tröstad af den tillgift hon skänker, rättvisar, der man förgudat, och klandrar, der man urskuldat; men den lugna granskningen väger uppgifterne, och öfvertygar oss, att en stor man skall tadlas af sin samtid och uppbära tacksägelse i griften.

Sverige

Sverige kan bestå; men hvarje enskilt måste främja de välsinnade Medborgares högre syftningar. Omgifvet af en öfvermodig fiende, kan det blott genom förberedelser till ett dröjande motvärn försäkra sig om friden. Vi hafva sett hvad Svensken förmår. En mur af krigare ställde sig mot Holmgårdens Trälar, som likt en öfversvämmande flod härjande frambröto, och ofta från detta hålverk återstudjade forssen; men den påträngande massan förstorades; och hindren upphörde. Dock, äfven öfvervunnen var Svensken frugtansvärd och mötte med hopprässad kraft den långsamt följande Segrarn. Det var ej hans skuld, att fiendernas fanor fladdrade i den luft, som strömmar öfver hans fäders vårdar och badar hans lekande barn: den drömmande vantron förspridde den tillgängliga styrkan, och Ryssen, hånande våra fåfänga försök, trampade de flyendes hälar. Det var ej hans fel, att på den försvarspunkt, der han användes, hans mod blef fruktlöst eller att en förvirring genomflög raden af de anförande; och ej förundre man sig, om lydigen gifna föresynen han trädde deras spår och träffades af Cossackiska pilar. Beklagom, att den höga Anda, som fordom

lifvat de Nordiska folken, ej allmänt uppenbaras hos deras efterkommande; att den manlighet, som trotsigt uppbjöd den öfverlägsna mängden och störtade sig i bataljernas tummel, ej i den vidd, som förr, stämplar våra Adlingar; att man tror sig utmätit omkretsen af medborgerliga skyldigheter när man till Staten afger sin utskyld och ej för en allmän säkerhet rubbar villkoren. Denna tid är så van att allt beräkna, att hänföra allt till det nyttiga, till intresset, att om något högt, något stort tänkesätt utsäges af en enskilt, gäckas han af hopen, som, om den vill vara mycket skonande, åtminstone hedrar honom med det så vanliga vittnesbördet; han är en underlig människa. Man besinnar ej, att ens lif, ens förmögenhet tillhör Fosterlandet och att vi äfven för osedda släkten äro ansvarige för våra handlingar. Skola vi ej lämna dem något annat arf än bojerne, och skola de med gnagande harm släpa dem öfver våra multnade lämningar och öfver deras munnsväfva en tyst fördömelse, som anklagar vår rädsla och af himlarnes lycksalighet förminskar lugnet? Skola de öfver dessa åkerländer, hvilkas yta vi öfverklädt med en gulnande frukt, frambära utmärglade kroppar, som ej mer af någon hög före-

sats uppflämmas, och af desse, som plundrat dem, tiggas sig det njuggare uppehållet? En ångest, en förskräckelse har fattat de samtida; man åser med gapande fåkunnighet hvarje stor kraft och, när den skall hejdas, möter den med medlenas litenhet: de finnas otillräcklige, och likväl bäfvar man tillbaka att fordubbla dem, En hvar frugtar att uppsväljas af den allmänna förstörelsen och, om han brukas till något ändamål, låter slumpen bestyra dess framgång. En hvar är rädd och vacklande, och öfverlägger hvad han bör; liksom det rätta vore tvåfaldigt och den, som uppoffrar sig för något högt, något stort, begick en galenskap! Torstenson, Helmfelt, Lewenhaupt! om från de ljusare höjder, der verldar, likt tindrande punkter, flyga förbi Er, Ni äfven sen tillbaka på det urgamla Svithiod, der Ni i jordisk klädnad framgingo; skall ej då, äfven under Serafernas Cantat, någon bedröfvelse beskugga Edra anleten, och från dem några droppar, beskinte af tusen färgblixtrar och blandade med den blomstrandens rägnbogens, nerfalla på de ställen, der de slagne Svenskar, ej jordade af sina kamrater, lågo der ett gyckel för vädren och en gärd åt himmelens foglar? Och Ni, CARL XII:s så länge vanhelgade ma-

ner, framgåån i majestätisk gudaglans ur det oändliga och slån i fägtningarnes hvirvel med gloriernas pragt det häpnande folket! Låt din purpurmantel, o! Nordens Lejonhjerta, vaja lik ett baner öfver den kämpande hären, och förmana den i tordöns ljuden, i rösten af vår Hedna-Gudomlighet, att ej för kanonernas eldskurar, för tyngden af framskridande kolonner förfäras och blekna, och, när svårigheterna hopas och den befallandes tröga betänksamhet blottar de stridandes rygg för de ilande loden, uppvärm honom med din andedrägt, återgif honom sansen och väck den okända förtrollning, som, lik en allmän lifsström, gjuter sig i krigarnes muskler och med vild, men beräknad häftighet jagar dem i de fiendliga leder. Din samtid, som bevittnat din storhet, bäfvade för ditt namn; men vi, för mycket små att fatta den, tro oss böra bedömma den efter grunderne af den egennyttiga Statskonst, som blott vill herrska, aldrig förlyckliga. Må, kallad af ditt exempel, äfven den, som anför, våga sig i störtswallen af de mordiska flammor, framljunga genom lavagjutningarne af dödens sprutande gap, och så, stark och obetvingad, som ödet, framgå stilla och kall öfver högarne af liken; och de lydandes fibrer skö-

la genomglödgas af entusiasmens sprittningar, af den gudomsyrsel, som glömmet sin personlighet och, lik en våldsamt, en spänd naturförmåga, tjenar den länkande Forsynens allvisa syften. Då, när stålet länge mejat och kaskaderne af dundrande Vesuver länge fördränkt, skall han med allmagtsordet af sin stämma i mordänglarnes hand fjättra det drypande svärdet och sluta de vilda åskornas munnar, och genom skyarne af förödelsen, genom eldsångorne och röken framgå lik en god Dämon, och med mildheten af sitt ögonkast uppvärma de blodande slagtoffer. Så, skonsamt mot en öfvermannad, som upphör att vara vår fiende, och i bardalekarne oemotståndlig, liknar han dig o! CARL, och visar sig värdig desse Göther, som fordom, likt tunga klippor, vältrade sig öfver folken, sönderträdde ålderdomens relikier och ställde sig mellan det forna och det kommande, som en Koloss, hvilken hotade att utestänga all ljusbrytning; värdig desse Titaner, som ur en lång dvala återväckte de fege förvekligade varelser, hvilkas fäder förvånat genom bedrifterne; bundo dem genom några tidehvarf vid jordgrunden, men genom befrielsen från vantron och vidskepelsen försonade sig åter med den förtryckta mänskligheten.

Ja! för ett gemensamt väl vågom det yttersta, vårt lif, våra timpliga håfvor; och våra Söner, som fria och lycklige beträda vår aska, skola med vördnad erinra sig våra ansträngningar, och belöna dem i lydningen af den föresyn vi lämnat. Skulle desse vildar, som fordom bortsopades af våra svärd, kufva det fria folk, som störtat sin Förtrycka. e, och i den Eviges tempel vår tysta förbannelse förenas med ljuden af deras lofsånger? Skall den stam, som besegrat världen, blott i fädernas geringar söka sin storhet? Skola Götherne ej mer handla, endast minnas, knota och förslafvas? Än i den frusna nord, från hvars berg och från hvars skogar utgingo män, som förskräckte nationerne och åt en trampad mänsklighet återskänkte sanningens rätt, brinner hos några få Medborgare, som omge oss likt minnen af en släckt forntid, det gamla sjelfständighetsbegäret; och än skola vi ej knäböja för den magt, som vill utplåna vårt namn ur häfderne och uppbära en tack för tillåtelsen att beträda den jord, som förvarar våra fäders mull, och att skörda de åkrar, som fugtades af vår svett och plöjdes af våra händer. Skola desse Barbarer, som invänjts att förolämpas och att tiga, — som aldrig till himlen höjde någon bön

för sitt Fädernesland, regera det urgamla Mannahem, som fostrat järnet och Sturarne? Skola ödemarkernas Invånare, som tvista med bestierne om sin varelse och sin bärning, betvinga desse män, som vända sina ärfda torfvor, och fördrifva dem från dessa nejder, som bevitnade deras första lekar och nu bära stämpeln af deras arbeten? Skall flyktig från sitt hem den trägne Landtmannen, tård och tynande, framsläpa en värnlös ålderdom, och fjärran från den ort, der han först såg dagen randas och solen uppgå, nerboja sitt grånande hufvud i den långa sömnen, och hans ben i en främmande jord förmultna? Skall ej mer någon urkund nämna för efterverlden våra bragder? Skall ej mer bland oss uppstå någon man, som förevisas af snillets digtningar och likars erkänksamhet, och skall efter årtusen, när upplysningen flyttat till andra zoner, den lärda forskningen tvista, om vi tillvarit; och de människor, som förjagat oss och glömt vårt språk och ombytt våra seder, tro sig Sveriges ur-invånare och, om genom fortplantade berättelser något af det stora, som vi gjort, framlefver och vanställes, anse det såsom en fornsägn om deras fäder? Skall då vår börjande bildning, lik ett luftsken, försvinna? Skall en okunnig-

het, djup som det mörker, ur hvilket vårt klot utvecklades och framdansade i den allmänna världsharmonien, sänka sig öfver Norden, och skola vi ånyo kallas till doms för det vi ej lärt att välsigna den som förtrycker oss? Dock, jag vill tro det; den outgrundliga vishet, som ordnat verdarnes kretslopp, bestämde, att de släkten, som beherrska några punkter af jorden, skulle i en oberäknelig växelgång aflösa hvarandra, och de fallna bli en hekatomb åt mänsklighetens genius, som framgår öfver deras ruiner, bemäktigar sig lämnin-garne af deras kultur och föröker dem med de segrandes skapelser; tills ändtli-gen desse, i sin ordning ett rof för nödvändigheten, utträngas af andra, som samla strålarne af de förutgångnas själs-utveckling, och slutligt blott ett enda folk återstår, som riktadt af de störtades upp-täckter och hyfsning grundar ett rike, ej utmärkt af några andra händelser, än den fredade Medborgarens sjelfbelönta gård åt den allmänna fullkomligheten. — Likväl, om så bestämdes, bör hvart enda folk upphöja sig till en ovanlig energi, liksom kände det sig ämnadt att bli det verldsomfattande; och då, när det underläggs af ett annat, fattligt af en högre odling, skall det ej skrida tillbaka i förädlingen, utan

mer och mer fortgå; men om åter en för-
 vildad och rå nation, som ej utan att sjelf
 kufvas, nånsin kan hyfsas och förbättras,
 öfverväldigar en annan, utmärkt af en
 högre upplysning och af vetenskapliga
 mödor, och hotar den med slafveriet, då
 för att förvara sitt människovärde och er-
 öfringarne af det sanna, tillhör det en
 hvar att rusta sig till strids och att segra
 eller falla. Nu, om äfven vi, efter det
 fåfänga motståndet, skulle öfvermannas af
 Barbarer, hafva vi likväl åt våra Söner
 lämnat ett stort efterdöme; och då, i med-
 vetandet af hvad vi sjelfve verkat, kunna
 vi, med det rättvisa vilkoret af vår väl-
 signelse från dödsbädden och det glada
 återseendet i en bättre verld, uppmana
 dem att hämna våra skuggor.

Per var min framställning slutad;
 men dess fördröjda allmänliggörande bju-
 der känslan att betala ett skuldoffer.

*Om Sverge skall försvinna,
 Ej mer försvaradt
 Af fallne Göthers Söner,
 Som lagt sig händer
 Att ärfda jorden skydda;*

Om segertecknen
Från fordna glömda strider
På våra kölar
Till andra länder bäras,
Der våre kämpar
Med blodad lans och skullra
Dem ägnat Svea
Till evigt arf och minne,
Och friska vindar
De spända seglen fylla,
Och glädjeropen
Mot sorgsne Göther strömma,
Som nalkas stranden;
Om, när vi sagta vaggas
I långa sönnen,
En tacksam Son, som gråter,
Vår mull besöker,
Och aftonrodnan färgar
Hans vissna kinder
Och pärlan, som der skälfer;
Men någon mächtig,
Hvars blink hans öde skiftar
Går fram och hotar
Med ej förstädda eder
Den skänkte trälen,
Som stulit sig en fristund
Åt qväfda smärtan,
Och trampar ner den blomma,
Som stumma saknan
Planterat nyss och fugtat;
Om Slafvars sånger

Kring Sturars urnor skalla,
 I Svenska tempel
 Välsigna våra Bödlar,
 Med orgeltoner
 Vid deras sarg förblandas
 Och öfverrösta
 Den rädda suck, som darrar
 Från våra läppar
 Och af de fordne Svears
 Förstärkt och ökad
 Går, häflig som orkanen,
 Till Allfars öra
 Och ber om Sveas räddning;
 Om fädrens hjälm
 Och sparda vårdar krossas,
 Och deras aska
 Försprids i luftens böljor;
 Om tisteln växer,
 Der våre hjeltar stupat,
 Och små Tyranner
 I Wasars grifter slumra,
 Och deras stoder
 På gruset af Gustavers
 Af Svenskar resas,
 Som tänkt och ristat smickret;
 Då, Ädle, Tappre! *)
 Som höjt de sista ljuden

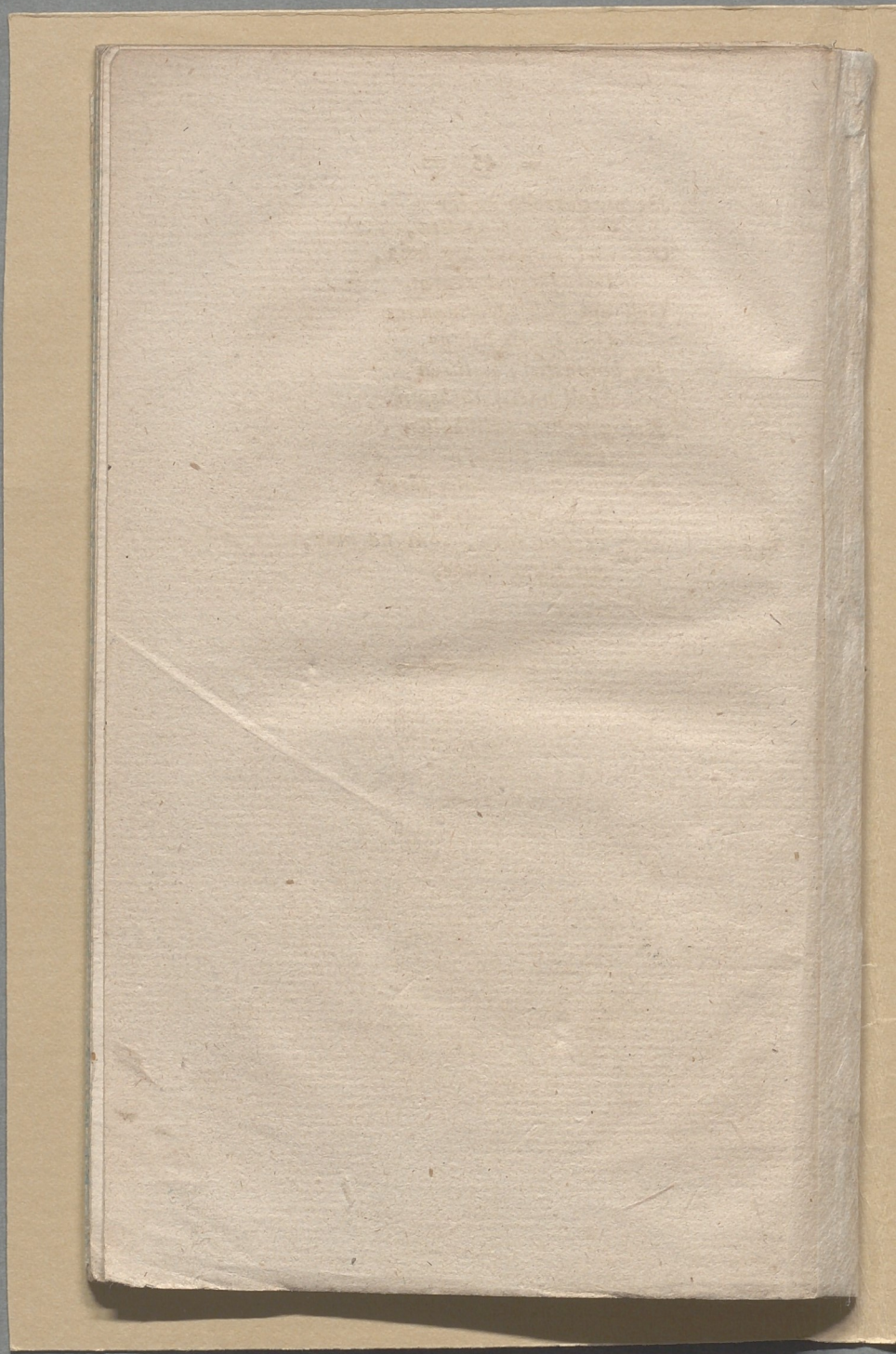

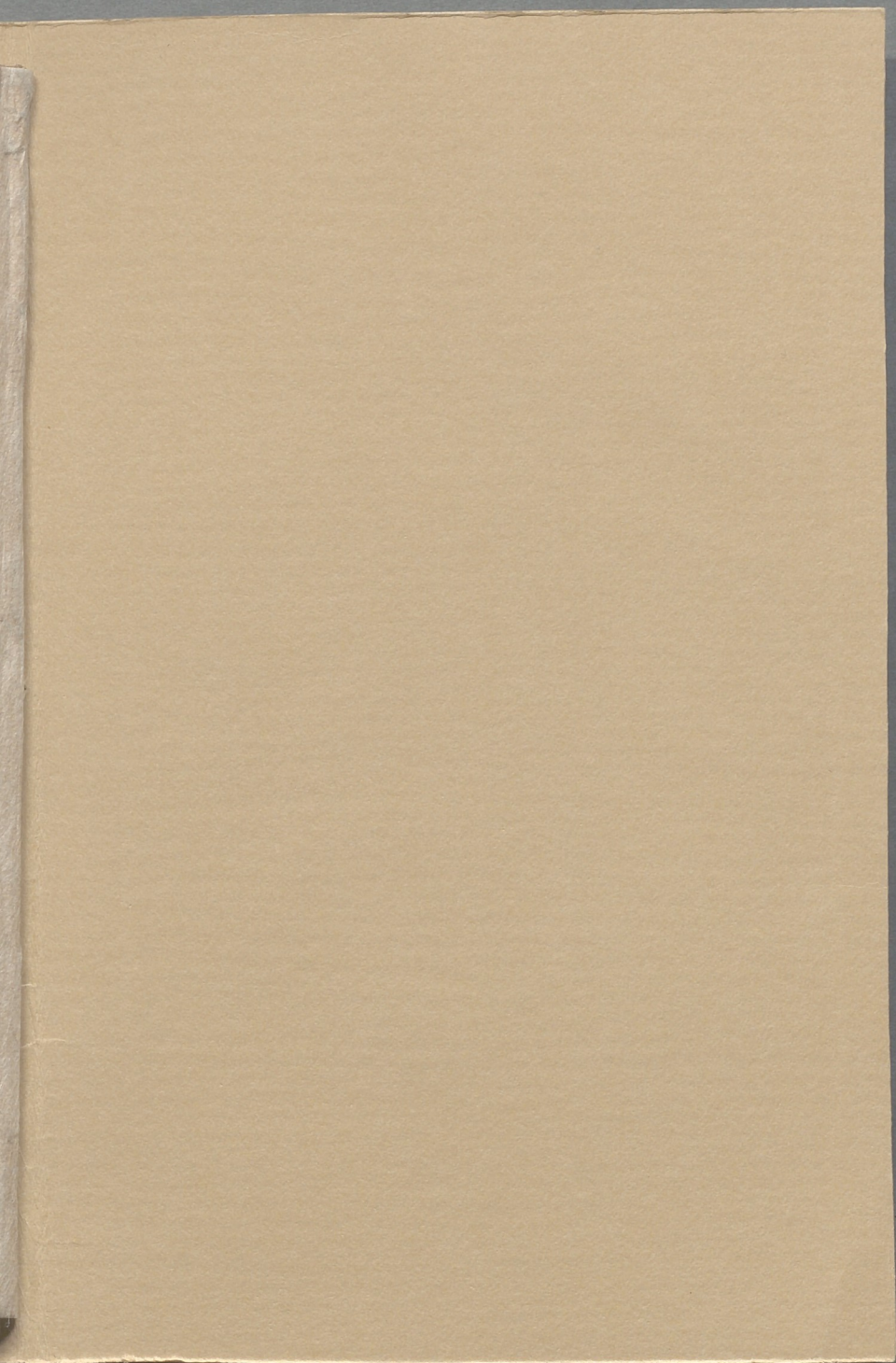
*) Se Friherrarne Cederströms, Pukes och Wredes
 Dictamina af d. 4 Decemb. 1809. I dem för-
 kunnar sig åter ett eko af den uråldriga Gö-
 thiska manligheten.

För Sverges frälsning,
Skall än en Scandinauer,
Som mins Er lära
Och djerfs att fri sig nämna,
Sedd och bevitnad
Af nattens Sol och stjernor,
Att tröstas ila
Till Edra helga grafvar
Och svärja hämnden
Åt dem, som oss förtrycka.
Och Edra Andar,
Som, vid den stilla klangen
Af himlens harpor,
I sorgens milda glories
Om Svithiods ära,
Som var, som slocknat, drömde, —
Från höjden sänkas
Och öfver prydda bädden
I lågor irra,
Och gjuta i hans inre
En himmelsflamma,
Som megnar stora dygder
Och återbrytes
I strålar från hans öga
Och tankens blixtrar,
Som studsat från vårt hjerta
Men lifva barnen
Att dö för Fosterlandet
Och Er försona.
Då skall i hjeltens ådror
Till eld förvandlas

De purpurröda källor
Och modet spritta,
Och vårt standar sig höja,
Der förr vi segrat.
Och om han öfvermannas
Och ingen helgar
En bautasten; naturen
Skall mera tacksam
Kring gröna hvilokullen
Violer fostra,
Der morgonrodnans tårar
I glans fördröja
Och be den man, som närmas,
Att likna denne.

www.books2ebooks.eu